

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

Για τα δημόσια έργα ισχύει κυρίως ο ν. 1418/84 όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον ν. 2229/94 και οι βασικές του ρυθμίσεις είναι οι παρακάτω:

Στις γενικές του διατάξεις καθορίζονται τα κριτήρια στα οποία βασίζεται η ρύθμιση που επιδιώκεται και τα οποία είναι κυρίως:

α) Θέσπιση ενιαίων κανόνων για την κατασκευή όλων των δημοσίων έργων,

β) θέσπιση κανόνων κοινωνικού ελέγχου με τη συμμετοχή των εκπροσώπων φορέων στις διαδικασίες με σκοπό την εξασφάλιση της διαφάνειας των διαδικασιών αυτών,

γ) την ανάπτυξη του Υπ. Δημοσίων Έργων σε (κεντρικό ;) επιτελικό φορέα για την παραγωγή των δημοσίων έργων στη χώρα και την εποπτεία σ' όλη την κατασκευαστική δραστηριότητα,

δ) το ορθολογικό πλαίσιο για την ανάπτυξη και την παρακολούθηση εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής του νόμου: σ' όλα τα έργα που προγραμματίζονται και εκτελούνται από τους φορείς του, όπως αναφέρονται στην παραγρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/94.

Δίδει δυνατότητα επέκτασής του με π.δ. στα έργα γεωργικών συνεταιρισμών ή επιχειρήσεων ιδίως επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει ο δημόσιος τομέας ή νοσηλευτικών και γενικά κοινοφελών ιδρυμάτων που δεν ανήκουν στο δημόσιο τομέα.

Πεδίο εφαρμογής του νομικού αυτού πλαισίου ορίζεται κάθε έργο ασχέτως ποσού, που προγραμματίζεται και εκτελείται από τους φορείς του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα όπως οριοθετείται (στο άρθρο 14 παραγρ. 1 του ν. 2190/94) με δυνατότητα με π.δ. επέκτασής του και στους γεωργικούς συνεταιρισμούς και επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει ο δημόσιος τομέας, κλπ. Αλλά και με δυνατότητα με κοινές Υ.Α. των ΥΠΕΘΟ, ΥΠΕΧΩΔΕ και του εκάστοτε Υπουργού να εξαιρούνται έργα Ν.Π.Ι.Δ. των ανωτέρω φορέων χωρίς να ορίζεται το κριτήριο εξαίρεσής τους.

Ορίζεται ότι τα δημόσια έργα κατασκευάζονται είτε από ειδικευμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις σύμφωνα με το νόμο αυτό, είτε από το φορέα κατασκευής του έργου με αυτεπιστασία. Δεν ορίζεται το κριτήριο βάσει του οποίου θα αποφασίζεται ο ένας ή ο άλλος τρόπος κατά περίπτωση. Στην πρώτη περίπτωση η κύρια διαδικασία επιλογής της εργοληπτικής επιχείρησης είναι η ανοικτή δημοπρασία όπου λαμβάνουν μέρος και υποβάλλουν προσφορές όσοι έχουν τα νόμιμα προσόντα. Εκτός από αυτήν τη διαδικασία προβλέπονται δύο ακόμη αποκλίνουσες διαδικασίες με ή χωρίς επιμέρους κριτήρια. Η δημοπρασία με προεπιλογή για έργα μεγάλης σπουδαιότητας ή εξειδικευμένα χωρίς όμως να καθορίζεται το κριτήριο της προεπιλογής πρόσκλησης για συμμετοχή, στην κυρίως διαδικασία. Και η Τρίτη είναι η απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων που ορίζεται ως εξαιρετική διαδικασία όταν συντρέχει εξαίρεση του άρθρου 86 του Ν.Δ. 321/69, καθώς και σε ειδικές περιπτώσεις όπως θεομηνίας, σοβαρού επικείμενου κινδύνου, μοναδικότητας του κατασκευαστή, συνέχιση των εργασιών ύστερα από έκπτωση του αναδόχου ή έργα ειδικής φύσεως ή μικρά έργα, ή για μικρά έργα ή για εργασίες συντήρησης, εφόσον η δαπάνη δεν υπερβαίνει ορισμένα ποσά που καθορίζονται γενικά ή ειδικά με Υ.Α. του ΥΠΕΧΩΔΕ ή έργα των Ο.Τ.Α. από επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.

Καθορίζονται τα συστήματα υποβολής προσφορών και ορίζεται ότι η επιλογή του συστήματος καθορίζεται στη διακήρυξη χωρίς να ορίζει βάσει ποιών κριτηρίων προτιμάται ένα σύστημα από άλλο (άρθρο 4 παραγρ. 4 του 1418/94).

Οι δημοπρατήσεις διεξάγονται σε δύο στάδια. Το πρώτο περιλαμβάνει την κατάθεση των προσφορών και το δεύτερο την εξέτασή τους από την 'Επιτροπή Εισήγησης για ανάθεση». Εδώ προβλέπεται εξαίρεση ως προς τις δημοπρασίες μικρών έργων ή κατηγορίες έργων και μπορεί να ορισθεί με π.δ. η επιτροπή διαγωνισμού και ως επιτροπή εισήγησης για ανάθεση. Ορίζεται ποιά στοιχεία συνεκτιμά η Ε.Ε.Α. Ούτως ή άλλως, όμως, η Επιτροπή εισήγησης για την ανάθεση έχει συμβουλευτικό ρόλο στην έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας, η οποία απόκειται στην κρίση του αρμόδιου οργάνου (ποιό είναι ; η αναθέτουσα αρχή ;) άρθρο 4 παραγρ. 6

Δεν προβλέπεται δικαίωμα αποζημίωσης για όσους συμμετείχαν σε δημοπρασία της οποίας το αποτέλεσμα δεν εγκρίθηκε, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη διακήρυξη χωρίς όμως να αναφέρεται βάσει ποιού κριτηρίου μπορεί να ορίζεται διαφορετικά ή όχι.

Προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή, οι οποίες αφορούν κυρίως τα μεγάλα έργα και δεν αποκλείεται η εφαρμογή τους στα μικρότερα, έγιναν με την τροποποίηση του '95 όπως διαδικασία ελέγχου των υπερβολικά χαμηλών προσφορών, με την καθιέρωση υποχρεώσεων των εργοληπτικών επιχειρήσεων στο στάδιο της δημοπρασίας, με την συγκρότηση επιτροπών για την εξέταση των λόγων και αιτίων τροποποίησης της μελέτης στο στάδιο της κατασκευής του έργου και με τη θέσπιση υποχρέωσης ασφάλισης τόσο της μελέτης, όσο και της κατασκευής του έργου.

Όλες οι παραπάνω διαδικασίες ελέγχου ανατίθενται σε επιτροπές ή συμβούλια που κανένα απ' αυτά δεν έχει ουσιαστική ανεξαρτησία ή αυτοτέλεια έναντι του φορέα ή της αρχής που αναθέτει το έργο, με συνέπεια να μειώνονται τα εχέγγυα διαφάνειας και ανεξαρτησίας που τίθενται ως γενικές αρχές του νομοθετικού πλαισίου.

Προβλέπεται διαδικασία ελέγχου από την αναθέτουσα αρχή των τριών πρώτων εταιριών που κατέθεσαν υπερβολικά χαμηλές προσφορές σε σχέση με τις προβλεπόμενες εργασίες και προβλέπονται σε περίπτωση μη επαρκούς δικαιολόγησης, κυρώσεις που επιβάλλονται από το ΥΠΕΧΩΔΕ οι οποίες συνίστανται μετά από εισήγηση εκτός από τον αποκλεισμό τους από το διαγωνισμό και μέχρι την οριστική διαγραφή τους από το Μ.Ε.Ε.Π.

Ακόμη λόγο αποκλισμού, στο σημείο αυτό, αποτελεί η μη υποβολή βεβαιώσεων των υπηρεσιών για την εξόφληση των ασφαλιστικών εισφορών και τη φορολογική ενημερότητα.

Προβλέπεται διαδικασία σε περίπτωση που αποφασίζει η προϊσταμένη αρχή μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου κατασκευών την τροποποίηση της μελέτης μετά την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής του έργου με εισήγησή τους για τον υπεύθυνο της κατάστασης που δημιουργήθηκε και τα υποβάλλει στην Γ.Γ.Δ.Ε. με σκοπό να επιβληθούν κυρώσεις από το ΥΠΕΧΩΔΕ. Δεν ορίζεται όμως ποιοί όροι πρέπει να συντρέχουν για να αποφασίζει η προϊσταμένη Αρχή την τροποποίηση της μελέτης.

Προβλέπεται υποχρεωτική ασφάλιση της μελέτης και της κατασκευής του έργου από τον μελετητή και τον ανάδοχο κατασκευής και έκδοση π.δ. από το ΥΠΕΧΩΔΕ και του Εμπορίου που θα ορίζει την έναρξη εφαρμογής της διάταξης αυτής όλα τα σχετικά θέματα.

Προβλέπεται κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής στη δημοπρασία υπέρ του κυρίου του έργου μετά από γνώμη του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, άν η προσφορά που υποβάλλεται δεν τηρεί τους βασικούς όρους της διακήρυξης.

Θεσπίζεται η παροχή εγγυήσεων καλής εκτέλεσης με την υποχρέωση προσκόμισης εγγυήσεων από περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα ακόμη και πρόσθετων εγγυήσεων στις περιπτώσεις χαμηλών προσφορών.

Γενικά το περιεχόμενο της σύμβασης προθεσμίες, τρόπος πληρωμής.

Αθήνα, 22 Μαΐου 1996